

Saksbehandler
Ann-Heidi Johansen

Telefon
77 64 22 33

Vår dato
10.03.2015
Deres dato
12.11.2014

Vår ref.
2014/3983 - 3
Deres ref.

Arkivkode
561

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 - Majorstua
0301 Oslo

201003852-24 201107446-20
201003841-24
201003283-25
201208232-26
201203685-23
201106812-25

Høringsuttalelse til søknad om utbygging av 7 småkraftverk – Tverrelva, Sørelva og Straumsbotn i Berg kommune, Øvre Tømmerelv, Bjørgelva og Middagselva i Sørreisa kommune, og Djupelva i Lenvik kommune

Vi viser til oversendelse med vedlegg fra NVE datert 12.11.2014.

Konklusjon

Fylkesmannen i Troms har disse uttalelsene til søknaden:

Tverrelva:

Fylkesmannen har innsigelse til utbygging av Tverrelva kraftverk. Hovedbegrunnelsen er redusert verdi av landskap, og verdien av en rødlistet naturtypeforekomst med fosseberg og fosse-eng med klar verdi B-viktig, og konsekvensene for reindriften. Dersom konsesjon blir gitt må det av hensyn til reindrift ikke etableres en permanent anleggsvei, og det må etableres en dialog med Nord-Senja reinbeitedistrikt for å avtale hvordan konsekvensene kan minimeres i anleggsfasen og ved drift av kraftverket.

Sørelva:

Fylkesmannen har innsigelse til søknaden om Sørelva kraftverk. Hovedbegrunnelsen er redusert verdi av to verdifulle naturtypeforekomster, en høgstaudebjørkeskog med verdi B-viktig og en rødlistet naturtypeforekomst med fosseberg og fosse-eng med klar verdi B-viktig, hensyn til rødlistet hekkefugl som sannsynligvis vil utgå, redusert verdi for friluftsliv og landskap, og bortfall av inngrepsfrie områder INON, og hensyn til reindrift. Dersom det likevel blir gitt konsesjon vil adkomst uten å anlegge vei, og med øverste del av rørrase boret i fjell, være det beste av de framlagte alternativene, både av hensyn til en av lokalitetene med verdifull naturtype, landskap, og reindrift.

Straumsbotn:

Fylkesmannen i Troms vurderer at utbygging av Straumsbotn kraftverk kan være akseptabel dersom minstevannføring økes noe av hensyn til næringsøkende fugl, spesielt fossefall. Vi ber om at det ved en konsesjon gis vilkår om minstevannføring sommer på 5-persentil sommer på 698 l/s, og 5-persentil vinter på 195 l/s.

Øvre Tømmerelv:

Fylkesmannen tilråd at en vurdering av om konsesjon bør gis avgjøres etter en sluttbefaring av tiltaket, der også vi deltar. Spesielt ønsker vi å få vurdert løsninger ved inntaksområdet både av hensyn til reindrift og til landskapsopplevelse.

Vi vurderer tiltaket som akseptabelt i forhold til landbruksinteresser dersom hensyn som nevnt blir ivaretatt.

For reindrift er det i tillegg viktig med en god dialog med reinbeitedistriktet, at anleggsfasene blir samkjørt dersom det blir gitt konsesjon til to eller alle tre søknadene som berører samme reinbeitedistrikt, slik at de ikke foregår under samme barmarksesong, og at anleggsfasen blir utsatt til etter kalvingsperioden. Anleggsarbeidet bør videre tilpasses til reinbeitedistriktets flytting forbi området.

Middagselva:

Fylkesmannen i Troms vurderer at utbygging av Middagselva kraftverk kan være akseptabel dersom kraftstasjonen flyttes lenger oppstrøms til det første vandringshinderet for anadrom fisk, minstevannføring blir differensiert slik at den økes i forhold til 5-persentilnivået om sommeren i perioden 1.7-1.9, og er tilsvarende 5-persentilen i vinterhalvåret, rørgata blir flyttet utenfor myr på vestsida, tiltaket tilpasses slik at det ikke er til ulempe for skogsdrift, rørgata blir lagt slik at hensyn til dyrkbar jord og landbruksarealer i varetas, det er en god dialog med berørt reinbeitedistrikt, anleggsfasene blir samkjørt dersom det blir gitt konsesjon til to eller alle tre søknadene som berører samme reinbeitedistrikt, slik at de ikke foregår under samme barmarksesong, og anleggsfasen blir utsatt til etter kalvingsperioden.

Bjørgelva:

Fylkesmannen i Troms vurderer at utbygging av Bjørgelva kraftverk kan være akseptabel dersom avbøtende tiltak gjennomføres, spesielt øke minstevannføring til 5-persentilene sommer og vinter, og avklare om vannivået ved inntak får konsekvenser for våtmarksområdet oppstrøms inntaket.

Vi vurderer tiltaket som akseptabelt i forhold til landbruksinteresser dersom hensyn og avbøtende tiltak for skogsdrift og jordbruksdrift som nevnt blir ivaretatt.

For reindrift er det i tillegg viktig med en god dialog med reinbeitedistriktet, at anleggsfasene blir samkjørt dersom det blir gitt konsesjon til to eller alle tre søknadene som berører samme reinbeitedistrikt, slik at de ikke foregår under samme barmarksesong, og at anleggsfasen blir utsatt til etter kalvingsperioden.

Djupelva:

Fylkesmannen har innsigelse til utbygging av Djupelva kraftverk. Hovedbegrunnelsen er redusert verdi av to verdifulle naturtypeforekomster og sjeldne arter.

Kunnskapen om naturverdier knyttet til bekkekløfter i Troms er ufullstendig. Djupelva er en relativt stor bekkekløft med høy verdi, og med basekrevende karplanter, moser og lav, sjeldne arter er registrert, og det er potensiale for nye funn av sjeldne arter.

Generelt for alle:

Av hensyn til fugl og vilt bør det ikke utføres anleggsarbeid i hekketida og yngletida vår og sommer (mars-juli). Tidspunkt for anleggsarbeid må også avtales med berørt reinbeitedistrikt.

På anleggsareal bør det ikke sås til med fremmede frø. Der torv tas bort bør den lagres i anleggstida for å legges tilbake som øverste sjikt etter ferdigstilling. Det kan også legges på ferskt kuttet utvokst gras og vegetasjon fra tilgrensende områder for at det skal gro raskere igjen.

Ved anleggsarbeid ved våtmark bør en unngå å sette igjen kjørespor på våtmark.

For alle vassdragene med fossefall er minstevannføring et viktig avbøtende tiltak. Fossefallet som er Norges nasjonalfugl er også en del av naturopplevelsen i et vassdrag.

Generelt

Fylkesmannsembetet har en rekke ansvarsområder som bl.a. omfatter natur- og miljøvern, landbruk, reindrift og samfunnssikkerhet. Alle disse ansvarsområdene omfattes av Fylkesmannens helhetlige beslutning i uttalelsen.

Samfunnssikkerhet

Vi har på bakgrunn av søknadene vurdert småkraft og mulig magasinering for større kraftaktører og eventuelle interessekonflikter sett i forhold til stabil vinterleveranse der de kritiske samfunnsfaktorene har størst verdi på tjenesteleveranse og tjenesteproduksjon på kommunalt og regionalt nivå. Fortsatt er det slik at Troms fylke har underskudd på kraft i vinterhalvåret ved en eventuell stopp i leveranse av ulike årsaker. Noen objekter har gjennom faste avtaler med bransjen krav til leveranse selv når en hendelse oppstår, dette medfører ofte et underskudd av kraft som rammer deler av Troms samfunnet. Målet må være at dette forholdet elimineres til et minimum i fremtiden.

Avdeling for Plan og samfunnssikkerhet har vært i dialog med Troms Kraft og det eksisterer ingen interessekonflikter i dette området for utvikling av 7 småkraftverk i de tre kommunene.

På plansiden vil vi gjøre oppmerksom på at all aktivitet i områder med mulig skredfare i aktsomhetskart, samt inngripen med anleggsveier og rørgater så kan dette øke faren for jordskred (flom i sidevassdrag). Ved fjerning av skog kan dette endre utløsningsområder for snø- og steinskred. Klimaendringer medfører gjerne kraftigere og hyppigere nedbørmengder slik Lyngen og Balsfjord opplevde høsten 2014, dette må en ta høyde for i gjennomføringen ved en eventuell godkjennelse.

Aktivitetene i anleggsfasen og driftsfasen må forankres i en ROS analyse gjennom sivilbeskyttelsesloven §14 og etter plan og bygningsloven § 4-3 for hvert av anleggene. Analysene sendes til respektive kommuner og objekt eier(e) før oppstart av aktiviteten.

Tverrelva kraftverk, Berg kommune – Bekk og Strøm AS

Tverrelva kraftverk vil utnytte et fall på 165 m fra inntaket på 285 moh ned til kraftstasjonen med utløp på 120 moh. Rørgata er planlagt 800 m lang og skal graves ned nordøst for elva. Det er planlagt en ny vei fra riksvei 862 til kraftstasjonen. Denne vil være 450 m lang og vil krysse Krokkelva med bro. Middelvannføringen er 480 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1060 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,4 MW og gi en årlig produksjon på 4,5 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 540 m lang strekning av Tverrelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 58 l/s om sommeren (1.5-30.9) og 37 l/s om vinteren (1.10-30.4). Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet til 131 og 37 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Natur- og miljøvern

Miljørapporten konkluderer med at en samlet vurdering av konsekvensene for biologisk mangfold gir liten negativ konsekvens.

Det er registrert én naturtypeforekomst som er avgrenset og verdisatt, en forekomst med fosseberg og fosse-eng som har verdi B-viktig. Selv om det ikke er påvist sjeldne eller rødlistede arter har naturtypeforekomsten fått en klar verdi B. Det er på grunn av størrelsen og at den har god tilstand (ikke regulert elv). Naturtypen fosseberg og fosse-eng har for øvrig status som nær truet (NT) i Norsk rødliste for naturtyper 2011. Reduksjon av vannføring vil føre til redusert utstrekning og verdien av naturtypen. På Naturbase finner vi informasjon om kun ni fossesprøytoner i fylket, ingen av dem er i Berg kommune. Vi kjenner ikke til andre verdifulle naturtyper eller at det er registrert andre arter med spesiell verdi ut over det som kommer fram i den miljøfaglige rapporten.

I resultatrapporten for Berg kommune etter prosjektet *Kartlegging av biologisk mangfold, Lenvik, Sorreisa, Tranøy, Torsken og Berg kommuner*, fra 2007, er det avmerket trekkvei for elg rundt lia i hele Krokkelvdalen. Av miljørapporten går det også fram at tiltaket vil berøre leveområder for elg, spesielt i anleggsfasen. Deres vurdering er imidlertid at influensområdet ser ut til å ha liten betydning for elg både som beiteområde og trekkvei, og at virkningsomfanget totalt sett for den lokale elgbestanden vurderes til å være lite negativ. Det drives elgjakt i området, og tiltaket er innenfor jaktfeltet *Krokkelvdalen*.

I følge søknaden brukes området ved Tverrelva sporadisk av turinteresserte, da hovedsakelig i forbindelse med fiske etter ørret i vatna i Tverrelvas nedslagsfelt. I Troms fylkeskommune sin oversikt over kommunens verdisetting av friluftsområder i Troms fra 2013, er det avgrenset et område kalt *Krokkelvdalen* fra Fv 862 og sørover mot Heggedalen, det vil si det dekker tiltaksområdet. Området er av typen utfartsområde, og har fått vurderingen C-registrert friluftsområde. I faktaarket blir området beskrevet som et populært friluftsområde for jakt og fiske. Det jaktes både på fjell- og lirype. Det er gode muligheter for toppturer både sommer og vinter, og det er merka sti til Flobjørn og til Krokeltinden. Dette er populære fjell for ekstremkjøring på ski, med både lokale og regionale brukere. Krokeltvannet er et populært fiskevann som er lett tilgjengelig både sommer og vinter, og slettene langs dalen er et populært molteområde.

For øvrig er Fv 862 på nordsida av Krokkelvdalen en del av *Nasjonal turistvei Senja*. Nasjonal turistvei Senja går mellom Gryllefjord og Botnhamn, med avstikkere til Mefjordvær og Husøy. Strekningen er til sammen 102 km lang. I følge Statens vegvesen er Nasjonal turistveg

Senja sammen med Nasjonal turistveg Andøya et ytre alternativ til E6 og Hurtigruten. Denne turistvegen presenteres slik: *«De bratte fjellene som stuper rett ned i havet er et overveldende syn, og det mest markante kjennetegnet på strekningen. Vegen snor seg inn og ut av fjordene hvor vannet er rent, klart og kaldt. Så kaldt at uansett hvor innbydende strendene med kritthvit korallsand framstår, er et bad forbeholdt de aller tøffeste»*. For de som kjører denne veien er fossen i Tverrelva et i øyenfallende landskapsobjekt med et konsentrert fall på 10 meter. Det er ingen andre markerte fosser i dalområdet som er så synlig fra veien som denne. Den tiltrekker seg automatisk oppmerksomhet fra de som kommer kjørende i dalen.

Klimaet i regionen er kjølig oseanisk, med relativt høy årsnedbør. I søknaden vurderes tiltaket til å føre til en betydelig reduksjon av vannføringen gjennom det berørte strekket i Tverrelva, og at det vil gi synlige endringer i landskapet forhold til dagens situasjon. De mener slipp av minstevannføring vil avbøte på dette. Vårflommen starter i april og varer til slutten av juli. Vi vurderer at denne fossen som har såpass bra vannføring også om sommeren, vil endre karakter etter utbygging. Redusert vannføring gjør at verdien som landskapsobjekt reduseres, og den vil miste attraksjonsverdi.

Andre fysiske inngrep som kan påvirke landskapet er en eventuell anleggsvei opp til inntaket, og rørgate. En eventuell anleggsvei vil føre til fysiske inngrep i et meget bratt terreng med åpen vegetasjon og skrint jordsmonn i et nedbørrikt område. Dette vil føre til et større terrenginngrep og søker vurderer selv at den vil bli godt synlig fra Fv 862, det vil si fra en Nasjonal turistvei. Anleggsveien opp til inntaket er tatt med som en alternativ utbyggingsløsning, og det er vurdert i søknaden at nødvendig materiale og utstyr kan fraktes med helikopter. Tilsyn av dam og inntak kan da skje med snøskuter og ATV. Vi er enige i vurderingen og støtter at transporten i anleggsperioden kan skje med helikopter, og går i mot at det anlegges en anleggsvei til inntaket.

Ved etablering av rørgate må skog hogges i 20 meters bredde, og jordsmonnet graves opp i ca. 2 meters bredde. Mesteparten av rørgata vil gå i lett bjørkeskog og løsmasser med grus og stein, mens i øvre del må det påregnes noe sprenging på grunn av bart fjell. Traséen for vannveien vil bli meget synlig i landskapet, særlig under anleggsperioden. I øvre del av traseen spesielt, der vegetasjonsdekket er tynt, kan det ta lang tid før vegetasjonen har grodd til. Berggrunnen i området er næringsfattig, det er jevnlig og mye nedbør hele året og kjølig klima. Det vil ta lang tid før området er naturlig revegetert. Dersom det blir gitt konsesjon understreker vi betydningen av å gjøre inngrepene så skånsom som mulig, med samtidig at revegetering må skje naturlig og ikke gjennom tilsåing. Vi støtter anbefalingene til avbøtende tiltak i den miljøfaglige rapporten. Vi vil samtidig understreke betydningen av å unngå kjøring på myrområdene der det ikke er strengt nødvendig for å unngå kjørespor i dette fuktige området. Det er en vei, og det er en kraftlinje langs veien i dag, men området framstår ellers naturlig. Vi savner en vurdering av konsekvensene tiltaket vil ha på landskapet etter reduksjon av vannføring i fossen og spor etter anleggsarbeid i rørgata, også i forhold til Nasjonal turistvei.

Tiltaket vil føre til bortfall av INON-areal med 1 km², fordelt på 0,14 km² av sone 1 og 0,86 km² av sone 2. Ingen villmarkspregete områder vil bli berørt. Konsekvensen av reduksjonen vurderer vi som begrenset.

Tverrelva tilhører Vannregion Troms, vannområde Senja. Økologisk tilstand på vannforekomsten er per i dag uten utbygging vurdert til antatt svært god, og risikovurdering til ingen risiko. Utbygging vil medføre risiko for ikke nå miljømål etter vannforskriften, og det er viktig ved en utbygging å iverksette avbøtende tiltak slik at miljømål blir nådd. Et avbøtende tiltak er nivå på minstevannføring.

Planlagt minstevannføring er alminnelig lavvannsføring for sommersesongen og 5-persentil for vintersesongen. Den alminnelige lavvannføringen er beregnet til 58 l/s, og utgjør 12 % av årlig middelvannføring. 5- persentilen for sommeren er på 131 l/s og 37 l/s for vinteren, noe som tilsvarer hhv. 27,6 % og 7,7 % av årlig middelvannføring.

Landbruk

Tiltaket berører ikke jordbruksarealer eller dyrkbar jord, jf. karttema «Dyrkbar jord» fra Norsk institutt for Skog og landskap. I følge arealressurskartene (AR5) består det berørte området stort sett av uproduktiv skog og små områder med skog av middels bonitet. I AR5-kartene for Troms er impediment og lavproduktiv lauvskog stort sett slått sammen til et felles tema. Deler av arealet som fremstår i AR5 som uproduktiv skog er sannsynligvis lavproduktiv lauvskog. Dette gjelder spesielt for arealer nede i lia og for arealer som grenser opp mot middels bonitet. Ny veg til kraftstasjon vil bedre adkomst til skogressursene i området, noe som ut fra en landbruksfaglig vurdering er positivt. Lauvskogen i området vil i hovedsak kunne nyttes som ved til brensel. Landbruk har ut fra dette ingen merknader til tiltaket.

Reindrift

Søker har gjort en vurdering av konsekvensene av tiltaket i forhold til reindriftnæringen og konkludert med liten til middels negativ konsekvens for berørt reinbeitedistrikt Nord-Senja. Fylkesmannen er ikke enig i denne vurderingen.

Fjellområdet rundt Øvre og Nedre Tverrelvvatn er definert som kalvingsland, vårbeite, sommerbeite og oppsamlingsland. Reinbeitedistriktet har flere trekkveier for rein som krysser Krokeldalen i nordlig-sørlig retning, i tillegg til at der er en flyttvei i dalen. Alle disse nevnte moment er å anse som særverdiområder for reindriften. Nord-Senja reinbeitedistrikt er for øvrig i praksis et helårsdistrikt, noe som betyr at reinflokken deres er på Senja gjennom hele året.

I småkraftverksaker vil anleggsfasen være et forstyrrende element for reindriftnæringen. Anleggsarbeidet vil spenne seg over mange måneder, og vil dermed føre til at det omkringliggende arealet i liten grad vil bli brukt som beite mens arbeidet pågår. I dette tilfellet vil dermed en eventuell anleggsperiode føre til at 1 av 3 mulige kalvingsområder innenfor Nord-Senja vil være uegnet for sitt bruk. Videre vil området egnethet som vår- og sommerbeite bli forringet. Reinsdyrenes naturlige trekkmonster og reinbeitedistriktets flyttmonster, med den berørte flyttveien og oppsamlingsområdet, vil under en eventuell anleggsperiode være innskrenket. Dette er noe som i verste fall vil kunne ha ringvirkninger for bruken av annet areal reinbeitedistriktet disponerer, ved at mulighet for å flytte mellom områder stenges.

Bildet blir noe annerledes når man ser på mulige virkninger av omsøkte tiltak under en eventuell driftsfase. Hele rørgaten skisseres gravd ned og etter endt arbeid vil rørtraseen tilrettelegges for gjenvekst. Rørtraseen vil dermed ikke fungere som hinder for reinens

bevegelse eller ha noen stor negativ effekt på reindriftsnæringens bruk av området i driftsfasen. I følge konsesjonssøknaden er en eventuell alternativ utbyggingsløsning å bygge en anleggsvei opp til inntaket. Etter Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering vil alternativet med anleggsvei opp på høyfjellet være meget ugunstig. En eventuell permanent anleggsvei opp til Øvre Tverrelvvatn må betraktes som en punktering av et område som pr dags dato er meget vanskelig tilgjengelig for folk flest. En permanent anleggsvei er noe som vil medføre økt utfart/ferdsel pga lettere tilgjengelighet. Dette er høyst uønsket i et slikt særverdiområde for reindriftsnæringen, og dermed noe Fylkesmannen vil fraråde på det sterkeste.

Med tanke på kraftstasjonen og anleggsveien fram til denne planlegges disse lokalisert slik at de blir plassert midt i reintrekk- og flyttesystem. Krokeldalen framstår i dag som naturlig, med få permanente installasjoner. Anlegget vil kreve noe tilsyn i driftsfasen, men denne ekstra aktiviteten vil være av en begrenset og kontrollerbar art. Dermed vil aktivitetsnivået i dalen være noenlunde likt nåværende nivå, og muligheten for reinsdyrene til å trekke gjennom dalen vil fortsatt kunne være til stede. Det er Fylkesmannens betraktning at lokaliseringen av kraftstasjonen ikke vil ha stor negativ innvirkning på reindriftens bruk av området.

Inntaket skisseres plassert slik at det blir liggende mellom Nedre Tverrelvvatn og området der fjellsiden skråner brått nedover. Dette er i ytterkant av oppsamlingsområdet, men en vandam her vil legge trekkvei over Tverrelva under vann. Under driftsfasen vil dermed denne muligheten for dyrene å trekke forbi Øvre Tverrelvvatnet være stengt. Skissert lokalisering av inntaksdam vil, etter Fylkesmannens formening, under kraftverkets driftsfase kunne ha liten negativ innvirkning på reindriftens bruk av arealet.

Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering er at dette vil være et tiltak som under *anleggsfasen* vil gjøre Krokeldalen og omkringliggende fjellområder med vårbeite, kalvingsland, oppsamlingsplass, trekk- og flyttveier ubrukelige for berørte reinbeitedistrikt. Dette er videre noe som kan ha ringvirkninger for bruken av distriktets øvrige beitearealer. Omsøkte tiltak vil, under anleggsfasen, kunne forringe driften og produksjonen, og dermed påfølgende økonomi, for berørte reinbeitedistriktet. Konsekvensene under anleggsfasen vurderes dermed av Fylkesmannen til å være av middels til stor negativ konsekvens.

Omsøkte tiltak trenger derimot ikke å ha så store negative konsekvenser for reindriftsnæringen i driftsfasen. De faste installasjonene vil til dels ha en slik plassering at flyttveiene, vår- og sommerbeiteområdet, kalvingslandet, oppsamlingsområdet og de fleste trekkveiene ikke blir permanent ødelagt. Dette under forutsetning av at det ikke blir permanent anleggsvei.

Om prosjektet skal gjennomføres er det nødvendig at tiltakshaver etablerer dialog med Nord-Senja reinbeitedistrikt. Dette med den hensikt å enes om hvordan prosjektet kan gjennomføres i tid og rom slik at man minimerer de negative konsekvensene av anleggsfasen for reindriften. Fylkesmannen anbefaler at slike forhold blir avtalefestet.

Andre ting som bør fremgå i en avtale er punkter som omhandler drift av kraftverket, som for eksempel at tilsyn og vedlikehold av rørgate og inntak bør utføres i perioder hvor det ikke er rein i området. Driften til distriktet vil bli kraftig påvirket av anleggsfasen og de vil også måtte ha mer tilsyn med flokken, blant annet for å hindre den i å trekke inn i nabadistriktet. Dette merarbeidet bør Nord-Senja reinbeitedistrikt få kompensasjon for. Det bør videre ikke være anleggsarbeid i området under kalvings- og pregingsperioden, og i den perioden området skal brukes som oppsamlingsområde.

Selv med alle disse avbøtende tiltakene på plass er Fylkesmannens holdning at tiltaket, spesielt under anleggsfasen, vil ha negative konsekvenser for reindriftsnæringen.

Sørelva kraftverk, Berg kommune – Bekk og Strøm AS

Sørelva kraftverk vil utnytte et fall på 195 m fra inntaket 223 moh ned til kraftstasjonen med utløp 28 moh. Vannveien blir en totalt 600 m lang rørgate hvorav 350 m er nedgravd, og de resterende 250 m til inntaket boltes på fjell. Alternativt, skal den øvre delen av vannveien bores. Middelvannføringen er 654 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1440 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,3 MW og gi en årlig produksjon på 7,1 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 600 m lang strekning av Sørelva, og en 3500 m lang anleggsvei langs Finnsætervatnet. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 42 l/s hele året. Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet til 181 og 51 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Natur- og miljøvern

Miljørapporten konkluderer med at en samlet vurdering av konsekvensene for biologisk mangfold gir noe over middels negativ konsekvens.

I følge en gammel registrering av naturverdier i fylket fra 1974 er Finnsætervatnet og området sørøst for vatnet avgrenset som et område av verdi for zoologi, fugleliv, geologi med forkastninger og forekomster av mineraler, samt friluftsliv. I oversikten over kvartærgeologisk verneverdige områder i Troms fra 1986 er det ikke avgrenset noe kvartærgeologisk verneverdig område ved Finnsætervatnet.

I resultatrapporten *Kartlegging av biologisk mangfold i Berg kommune* fra 2007, er utløpsområdet av Finnsætervatnet avgrenset som naturtype evjer, bukter og viker, med verdi B-viktig. Lokaliteten ble oppsøkt av Ecofact i 2010, men ikke vurdert til å ha noen verdi i hht. metodikken, men fortsatt vurdert til å være viktig viltlokalitet.

I Ecofact rapport 84 *Kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa* fra 2011 er det avgrenset en lokalitet i Kvanntotindlia med naturtype bjørkeskog med høgstauder, verdivurdert til B-viktig fordi det var en stor og velutviklet utforming med god kontinuitet. Det ble registrert en rik fuglefauna i lokaliteten, bla. tretåspett som er en karakterart for slike skoger, ble registrert hekkende. På Naturbase finner vi informasjon om kun én annen bjørkeskog med høgstauder i Berg kommune, da med lokal verdi, og to med B-verdi i nabokommunen Torsken, men begge av mye mindre areal enn denne. Datagrunnlaget i miljørapporten til søknaden om småkraftverk er det samme som i Ecofact sin rapport, og vurderingen i den reviderte utgaven, Ecofact rapport 28, den samme. Under revisjonen i 2014 ble det i tillegg avgrenset en verdifull naturtype i tilknytning til elva som fosseberg med tilhørende fosse-eng. Lokaliteten har fått en klar B-verdi, dvs viktig, på grunn av størrelsen og forekomst av arktisk-alpine arter, samt god tilstand (ikke regulert elv). Naturtypen fosseberg og fosse-eng har status som nær truet (NT) i Norsk rødliste for naturtyper 2011. Det er kun relativt vanlige arter som er påvist, men det er store mengder av de fleste artene. Fossebergene har ingen karplanter, men er karakterisert av ganske stort mangfold av saltlaver. I følge den miljøfaglige rapporten vil tiltak som endrer vannføring i Sørelva redusere verdien til

naturtypen. På Naturbase finner vi informasjon om kun ni fossesprøytoner i fylket, ingen av dem i Berg kommune. Vi kjenner ikke til andre verdifulle naturtyper ut over det som kommer fram i den miljøfaglige rapporten.

I tillegg til verdifulle arter nevnt i miljørapporten er det ved våtmarksområdet i nordenden av Finnsætervatnet registrert næringsøkende strandsnipe (NT) i 2013.

I lakseregisteret er det avmerket et lite område i utløpet av elva fra Finnsætervatnet kalt *Finnsætervassdraget*. Lengde lakseførende strekning er ikke oppgitt. Tilstanden for bestanden av laks er vurdert til moderat påvirket, og av sjørret hensynskrevende. Det er ikke gjort noen tilleggsundersøkelse av fisk i forbindelse med søknaden om småkraftverk.

I Troms fylkeskommune sin oversikt over kommunens verdisetting av friluftsområder i Troms fra 2013, er det avgrenset et stort område kalt *Finnsætervatnet* som dekker tiltaksområdet. Området er verdisatt til B-viktig friluftsområde. Områdetypen er utfartsområde, og dette er et populært terreng for småviltjakt og et populært fiskevann. Finnsætervatnet med Finnsæterelva er et anadromt vassdrag og det fiskes både etter laks og ørret, det går også sjørøye i vassdraget. Ved vatnet ligger det noen private hytter, og Senjatrollet er utgangspunkt for turer til Finnsætervatnet. Dette beskrives som et flott og lett turterreng, med grusvei helt inn til vatnet og det ikke er langt å gå. I verdivurderingen har området fått høyeste vurdering på temaet støy, dvs fravær av lyd og visuelt forstyrrende elementer. Senjatrollet er for øvrig en av de store attraksjonene på Senja, og Nasjonal turistvei har tilrettelagt parkering ved Senjatrollet. Området er derfor attraktivt både for lokale og tilreisende. Ved veienden ved Finnsætervatnet er det bygd båtutsettingsplass og grillhytte med rasteplass.

I søknaden legges det opp til at det blir anlagt fast adkomstvei rundt hele østsida av vatnet inn til planlagt kraftstasjon. Det vil berøre en naturtypelokalitet med verdi B-viktig. I den miljøfaglige rapporten ble det konkludert med at store forekomster av høgstaudeskog med slike kvaliteter er uvanlig så langt ut mot kysten og er sjeldne i kommunen, og at en anleggsvei vil føre til betydelig reduksjon av det skogkledde arealet og vil få en negativ konsekvens for naturtypelokaliteten. Ved bygging av anleggsvei vil høgstaudeskogen bli kraftig fragmentert og miste mye av sin verdi. Vi er enige i den vurderingen. Alternativ løsning er adkomstvei langs vestsida av vatnet. Denne vil ikke berøre verdifulle naturtyper. Adkomstvei både på østsida og vestsida vil imidlertid legge beslag på betydelig areal og være et svært synlig inngrep i landskapet. En vei vil dessuten åpne for trafikk inn til innerenden av vatnet. Det kan være en fordel for elgjegere, reindriftra, grunneiere og hytteeiere. Veien og bruken av den vil på den annen side redusere opplevelsen av landskapet og kvaliteten for bruk i friluftsliv for andre, inkludert de som bruker båt på vannet. Veien kan i tillegg øke presset for ny aktivitet, for eksempel hyttebygging, noe som ikke er tatt med i avveiningen i søknaden. Vi vil samtidig understreke at det uansett ikke bør tas brensel fra lokaliteten som er avgrenset som verdifull naturtype med høgstaudeskog i Kvanntotindlia. En lang strekning av den planlagte veien går gjennom denne naturtypen. Et tredje alternativ er å bygge kraftverket uten adkomstvei. Vi er enig i biologens vurdering av at dette alternativet er det klart beste, både for å unngå tap av verdifull naturtype og hekkeområde for fugl, samt inngrep i uberørt natur som vil redusere verdien for friluftsliv. Dersom adkomsten går over vatnet, må jordkabelen legges i vatnet. I søknaden vurderes dette til ikke å ha noen konsekvens for det akvatiske miljøet, og den vil ikke forurense. Det kommenteres i søknaden at fordi det vil

kunne forekomme noe tilslamming eller utslipp i forbindelse med anleggsarbeidene foretrekkes alternativet på land. I forhold til arbeid i Sørelva sier imidlertid søker at de vil ivareta sikkerhet i forhold til vannverksuttaket i elveløpet mellom Finnsætervatnet og sjøen i samarbeid med vannverket, og evt etablere reservevannkilde med grunnvannsbrønner. I driftsfasen vil imidlertid ikke vannkvaliteten være påvirket. Vi mener at konsekvensene og eventuelt tiltak for å redusere tilslamming eller utslipp under anleggsfasen er for dårlig utredet, og spesielt tatt i betraktning av at dette er det klart beste alternativet for naturmiljøet. Dersom jordkabel legges i vann må det graves på en kort strekning på begge sider av vatnet der kabelen går fra land til fastmark. Ved sørenden vil det være på nedsiden av kraftstasjonen, og ved nordenden der eksisterende vei går ned til vatnet, begge deler et avgrenset areal og nært andre anlegg.

Andre fysiske inngrep som kan påvirke landskapet er rørrase med midlertidig anleggsvei, og eventuelt driftsvannrør boltet til fjell opp til inntaket. Ved etablering av rørgate må skog hogges i 20 meters bredde, og for anleggsveien 4 meters bredde. Nedre del av rørgata vil være synlig fra Finnsætervatnet. Anlegget vil føre til fysiske inngrep i et bratt terreng med åpen vegetasjon på tynt og skrint jordsmonn, i et nedbørrikt og kjølig område. Vi mener det vil ta lang tid før området er naturlig revegetert. Alternativet der rørene boltes på fjellet i den øverste delen av rørrasen vil være meget synlig og svært uheldig med tanke på landskap, mens alternativet med boring i fjell helt klart er å foretrekke. Massene etter boring av tunell er tenkt brukt til tomta til kraftstasjonen og til adkomstvei. Det er ikke gjort en vurdering av bruk av overskuddsmasse dersom det ikke blir bygd vei. Kraftstasjonen vil også være synlig fra Finnsætervatnet, men bygget kan få en utforming som reduserer inntrykket, og det kan skjules noe bak skog.

Tiltaket oppgis å redusere INON-sonene med 5,68 km². Etter det vi kan se vil det være fordelt med bortfall av 5,27 km² fra inngrepsfri sone 2 og 0,41 km² fra sone 1, dvs omvendt av det som står i søknaden. Det berører ikke villmarkspregete områder. Dette er imidlertid et av de større feltene med inngrepsfri sone på Senja. Den indre delen av Finnsætervatnet oppleves også som urørt. Dette er også en av de kystnære inngrepsfrie områdene der sone 2 går ned til sjøen i Straumsbotn. Selv om alternativet uten adkomstvei og med øverste rørrase lagt i fjell skulle bli valgt, vil inngrepsfritt område bli redusert. Vi mener det er svært uheldig at det inngrepsfrie området blir redusert på grunn av utbyggingen.

Sørelva tilhører vannforekomst 193-4-R Finnsætervatn bekkefelt i Vannregion Troms, vannområde Senja. Økologisk tilstand på vannforekomsten er satt til svært god, og risikovurderingen er ingen risiko. Utbygging vil medføre risiko for ikke å nå miljømål etter vannforskriften, og det er viktig ved en utbygging å iverksette avbøtende tiltak slik at miljømål blir nådd. Et avbøtende tiltak er nivå på minstevannføring.

Det er planlagt minstevannføring både sommer og vinter tilsvarende alminnelig lavvannsføring som er på 42 l/s.

Landbruk

Tiltaket berører ikke jordbruksarealer eller dyrkbar jord, jf. karttema «Dyrkbar jord» fra Norsk institutt for Skog og landskap. Jordkabelen er planlagt å følge eksisterende skogsveg, som var bygd og delfinansiert med statstilskott i 2007/2008. Etablering av jordkabel i

eksisterende skogsveg må ikke være til hinder for utnyttelse av skogressursene, slik som kjøring med lass etter vegen og kryssing av jordkabel med landbrukstraktor.

I følge arealressurskartene (AR5) går ny adkomstveg til kraftstasjon hovedsakelig gjennom områder med middels og høy bonitet, samt et område klassifisert som uproduktiv skog. I AR5-kartene for Troms er impediment og lavproduktiv lauvskog stort sett slått sammen til et felles tema. Deler av arealet, som fremstår i AR5 som uproduktiv skog, er sannsynligvis lavproduktiv lauvskog. Dette gjelder spesielt for arealer nede i lia og arealer som grenser opp mot middels/høy bonitet.

Ny veg til kraftstasjonen vil gi adkomst til skogressursene i et produktivt skogområde, noe som ut fra en landbruksfaglig vurdering er positivt. Lauvskogen i området vil i hovedsak kunne nyttes som ved til brensel. Landbruk har ingen øvrige merknader til tiltaket.

Reindrift

Søker har gjort en vurdering av konsekvensene av omsøkte tiltake i forhold til reindriftsnæringen og konkludert med middels til liten negativ konsekvens i driftsfasen, og noe over middels negativ konsekvens i anleggsfasen. Fylkesmannen er ikke enig i denne vurderingen.

Berørte reinbeitedistrikt Sør-Senja er et helårsdistrikt. Det vil si at deres reinflokk er på Senja året rundt, og dermed vil også inndeling i sesongbeiter være mindre strikt enn hos distrikt som har egne adskilte vinterdistrikt, sommerdistrikt osv. Således vil man kunne oppleve rein til alle årstider over stort sett hele Senja. Dette illustrerer også arealbrukskartene for Sør-Senja. Aktuelt område er merket av som beiteområde gjennom hele året, bortsett fra som høstbeite. Denne typen sesongbeite er først markert å begynne noe lenger opp i høyfjellet ved kote 275, men det er viktig å huske på at arealbrukskartene bare er veiledende og ikke juridisk bindende.

I småkraftverksaker vil anleggsfasen være et forstyrrende element for reindriftsnæringen. Anleggsarbeid vil spenne over mange måneder, og vil dermed føre til at det omkringliggende arealet i liten grad vil bli brukt som beite mens arbeidet pågår. Ved gjennomføring av dette tiltaket vil et område, som i praksis kan brukes som beite av rein hele året, miste sin verdi under anleggsfasen. Det mest kritiske i dette tilfellet vil være redusering av områdets verdi som vinterbeite og kalvingsområde. Vinterbeite er minimumsfaktor for distriktet. Hele distriktet er definert som vinterbeiteområde, men på grunn av klimatiske forhold som ising og terrengvariasjon så er det faktiske arealet som kan brukes som vinterbeite varierende. Fylkesmannen er kjent med at distriktet de senere år har måttet tilleggsføre om vinteren på grunn av låste beiter. Vinterstid da dyrene går på sparebluss energimessig, er det uheldig at de blir forstyrret. Når kalvingsperioden er i gang vil det være viktig å unngå et høyt nivå av forstyrrelser. Simlene er kalvetunge, og en økt forstyrrelses-rate på kalvingsområdet er noe som vil kunne forringe reindriftens produksjon og påfølgende økonomi. Sør-Senja har fire avgrensede områder innenfor distriktet som topografisk egner seg som kalvingsland. Dette fjellområdet er ett av dem.

Med tanke på en eventuell driftsfase må man se på de omsøkte permanente installasjonene, og hvordan de vil kunne påvirke reindriftens bruk av området. Det er skissert to alternative løsninger for rørgaten. Alternativ 1 går ut på at man bruker nedgravd rør fra kraftstasjonen og opp til kote 100, og derfra fortsetter med rør som boltes fast til fjellet helt opp til inntaket ved kote 220. Dette røret skal ha en diameter på 80 cm. Alternativ 2 går ut på at man bruker

nedgravd rør fra kraftstasjonen og opp til kote 100, og derfra et rør boret i fjell opp til inntaksdammen på kote 220.

Av disse to skisserte løsningene for rørgaten er Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering at alternativ 2 er å foretrekke. En løsning der man legger rør med en diameter på 80 cm på bakkenivå vil i driftsfasen fungere som stengsel for trekk og flytt av rein. Spesielt med tanke på at området blir brukt som kalvingsland er en slik løsning ikke aktuell. Reinbeitedistriktet har videre flere inntegnede flyttveier i aktuelle fjellparti, og det er Fylkesmannens forståelse etter samtale med berørte reinbeitedistrikt, at hele fjellsiden blir brukt ved trekk og flytt. Fylkesmannen har vært på befaring ved Finnsætervatnet høsten 2014, og ved selvsyn sett at det er meget bratt og ulendt terreng i området. Vår vurdering er at alternativ 1 vil forringe/stenge muligheten for trekk og flytt i området, da spesielt for simledyr med kalv.

Kraftstasjonen planlegges lokalisert ved bredden til Finnsætervatnet på sørsiden av Sørrelva. En kraftstasjon er en installasjon som i seg selv ikke nødvendigvis medfører en drastisk endring for reindriftens bruk av området. Det vil være nødvendig med noe vedlikehold og tilsyn, og dermed en liten økning i menneskelig aktivitet i området. Det generelle tilsynet kan tilpasses slik at det ikke skjer i kalvingsperioden eller under reinflytting. Inntaksdammen er skissert plassert ved kote 223, ved den nederste dammen i Sørrelva. Etter Fylkesmannens vurdering vil ikke verken en kraftstasjon eller inntaksdam med omsøkte plasseringer i terrenget endre situasjonen merkverdig for reindriftsnæringen i området.

Som adkomstalternativ skisseres det som hovedalternativ å bygge ny permanent vei på østsiden av Finnsætervatnet, fra den etablerte rasteplassen ved nordenden av vannet og helt rundt til kraftstasjonen ved utløpet til Sørrelva. Denne veien skal være på 3,5 km lang. Terrenget her er svært ulendt og vanskelig å gå i, og innbyr ikke til tur. Det er i dag lokalisert en eldre hytte i sorbotn av Finnsætervatnet. Dette vil si at pr dags dato fremstår området rundt sørenden av Finnsætervatnet som meget utilgjengelig og for de spesielt interesserte. Ved å legge en permanent vei inn hit vil man punktere området, noe som vil medføre økt utfart/ferdsel pga økt tilgjengelighet. Som nevnt tidligere er det Fylkesmannens oppfatning at området vil bli lettere tilgjengelig for andre typer arealinngrep i etterkant av en slik anleggsveibygging. Med tanke på områdets særverdi for reindriftsnæringen, da som blant annet kalvingsland, er dette ikke ønskelig, og en permanent vei inn i dette området anser Fylkesmannen som svært negativ sett fra reindriftsfaglig hold. Dette vil også gjelde for alternativet å bygge en permanent vei på vestsiden av vannet. Den eventuelle alternative løsningen med å bygge kraftverket veiløst, og bruke flåte eller lekter i anleggsfasen og båt i driftsfasen, er en løsning Fylkesmannen reindriftsfaglig vil tilrå.

I driftsfasen vil dette kunne være et tiltak som ikke trenger å ha så store negative konsekvenser for reindriftsnæringen. Da forutsetter Fylkesmannen at rørgaten bygges etter alternativ 2 og at det er det eventuelle alternative forslaget om veiløst kraftverk som blir benyttet. Med dette som utgangspunkt vil de faste installasjonene til dels ha en slik plassering at trekk- og flyttemulighetene, beitemuligheten gjennom hele året og kalvingslandet ikke blir permanent ødelagt.

Fylkesmannens reindriftsfaglige konklusjon er at anleggsfasen i dette tilfellet, ved å gjøre særverdiområder midlertidig ubrukelige, vil kunne være til skade og ulempe for reindriftens

produksjon og påfølgende økonomi. Det bør derfor ikke være anleggsarbeid i området under kalvings- og pregingsperioden.

Fylkesmannen vil anbefale en avtale der det fremgår punkter som omhandler drift av kraftverket, som for eksempel når tilsyn og vedlikehold av rørgate og inntak bør utføres og eventuelle andre punkter som kommer frem gjennom dialog mellom utbygger og reinbeitedistrikt.

Med disse avbøtende tiltakene og byggeløsningene vil de negative konsekvensene for reindriftsnæringen både under anleggs- og driftsfasen kunne minimeres til det akseptable, og Fylkesmannen vil ikke ha reindriftsfaglige motforestillinger til omsøkte tiltak.

Hvis rørgatealternativ 1 og vei rundt Finnsætervatnet blir den endelige løsningen vil Fylkesmannen måtte klage på et eventuelt vedtak.

Innspill til høringen

Fylkesmannen i Troms har mottatt denne uttalelsen til søknaden fra en anonym avsender, det gjelder Sørrelva spesielt: «Utbyggingsplanene for Sørrelva berører et lite, men flott lakseførende vassdrag. Det berører grenda Finnsæter eneste drikkevannskilde. Det berører flere verdifulle naturtypelokaliteter negativt. Det berører et svært rikt fugleliv knyttet til Finnsætervannet, og myrområder rundt. Her finnes flere rødlistede arter, deriblant strandsnipe, som ikke er nevnt i biologirapporten. Det er på det rene at det finnes flere par av denne arten rundt Finnsætervannets bredder. I tillegg brukes vannet av svære flokker laksender (flere hundre) spesielt på høsten. Denne opplysningen finnes heller ikke i materialet. De andre to elvene i Berg, som det søkes konsesjon for, ligger i tilknytning til vei. Denne elva ligger langt fra, og kan ikke sees fra vei. Det er flere km fra elva til næmeste menneskelige inngrep i alle retninger. Skal en «spare» en av disse tre elvene i forhold til uberørt natur, så bør det definitivt være Sørrelva».

Straumsbotn kraftverk, Berg kommune – Bekk og Strøm AS

Straumsbotn kraftverk vil utnytte et fall på 44 m fra inntaket 47 moh. ned til kraftstasjonen med utløp 3 moh. Vannveien blir en totalt 800 m lang nedgravd rørgate, der man det første stykket fra inntaket (50 m) må påregne en del sprenging. Middelvannføringen er 2500 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 5560 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 1,9 MW og gi en årlig produksjon på 6,2 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 630 m lang strekning av Straumsbotnelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 85 l/s hele året. Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet til 698 og 195 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Natur- og miljøvern

Miljørapporten konkluderer med at en samlet vurdering av konsekvensene for biologisk mangfold gir noe under middels negativ konsekvens.

Lokaliteten Straumsbotn: Elvevoll er beskrevet i rapporten Havstrand i Troms, botaniske verneverdier fra 1983. Den er ikke avgrenset på kart, men beskrives til å være «I selve botnen et lite elveutløp, en beskyttet grusbanke, og en stor poll med strandeng av brakkvasstype rundt». Verneverdien til lokaliteten ble vurdert i Utkast til verneplan for våtmarksområder i Troms fylke fra 1989. Området ble ikke vernet etter naturvernloven, men

omtales under oversikt over verdifulle våtmarksområder som bør sikres gjennom kommunal planlegging. Lokaliteten Ellevoll ble vurdert til lokalt verneverdig, men at den ville hatt høyere verdi dersom den hadde vært mindre berørt.

I resultatrapporten for Berg kommune etter prosjektet Kartlegging av biologisk mangfold, Lenvik, Sørreisa, Tranøy, Torsken og Berg kommuner, fra 2007, er det avgrenset to lokaliteter, Ellevoll med naturtype strandeng og strandsump verdisatt til B-viktig innerst i bukta, og Ellevollen med naturtype brakkvannsdelta verdisatt til B-viktig ved utløpet av elva. Lokalitet Ellevollpollen ble vurdert som marin naturtype, poll med verdi B-viktig. Ved ny kartlegging av verdifulle naturtyper ble i følge Ecofact rapport 84 Kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa fra 2011, lokaliteten Ellevoll ikke besøkt, men tidligere verdivurdering vurdert til trolig å være korrekt. Lokaliteten Ellevollen ble besøkt, men ikke vurdert til å ha noen verdi i hht. metodikken.

I miljørapporten som følger søknaden om småkraftverk vises det til at befaringer viser at det kun er et mindre areal nærmest elveutløpet som har sedimenter fra elva. Det blir derfor ikke avgrenset noe deltaområde. Det er avgrenset et strandengområde med verdi C-lokal verdi langs fjordbotn i utkanten av influensområdet. Forekomsten vurderes i stor grad å være utenfor influensområdet. Verdivurderingen av området stemmer med vår oppfatning av det.

Strandsnipe (NT) som hekker langs den berørte delen av vassdraget og fossefall vil bli berørt av utbyggingen. Begge artene er avhengige av vannlevende invertebrater. Av miljørapporten framgår det at de strykpregede delene av elva som berøres av kraftverket er mindre viktige for strandsnipe, men brukes en del av fossefall. Vi mener at dette kan avbøtes med økt minstevannføring.

I Troms fylkeskommune sin oversikt over kommunens verdisetting av friluftsområder i Troms fra 2013, berører tiltaket to avgrensede friluftsområder. Området Ellevoll ved utløpet av elva er av typen strandsone, og er verdisatt til C-registrert friluftsområde. Området er lett tilgjengelig via veg. Av miljørapporten går det da også fram at områdene utenfor strandenga er påvirket av friluftsliv med stier og bålplasser. Området Svandalen som dekker øvre del av tiltaksområdet er av typen store turområder med tilrettelegging, og er verdisatt til B-viktig friluftsområde. Den merke turlagsstien «Senja på langs» krysser Straumsbotnelva, men dette er oppstrøms tiltaksområdet. Både i anleggsfasen og under driftsfasen må det sikres god adkomst til friluftsområdet ved Ellevoll, og kraftstasjonen trekkes så langt tilbake at den ikke kommer i konflikt med bruken av området til friluftsliv.

INON sone 2 vil ved gjennomføring av tiltaket bli redusert i svært begrenset omgang, og konsekvensene vurderer vi som marginale.

Straumsbotnelva hører til Heggelva vannforekomst i Vannregion Troms, vannområde Senja. Økologisk tilstand på vannforekomsten er per i dag uten utbygging vurdert til antatt svært god, og risikovurdering til ingen risiko. Utbygging vil medføre risiko for ikke nå miljømål etter vannforskriften, og det er viktig ved en utbygging å iverksette avbøtende tiltak slik at miljømål blir nådd. Ett avbøtende tiltak er nivå på minstevannføring. Vi mener at ved å øke minstevannføringen noe i forhold til alminnelig lavvannføring vil ivareta dette, dvs til 5-persentilene som er beregnet til å være 698 l/s sommer og 195 l/s vinter.

Landbruk

Tiltaket berører ikke jordbruksarealer og det berører i liten grad dyrkbar jord, jf. karttema «Dyrkbar jord» fra Norsk institutt for Skog og landskap. Mye av skogen i området vurderes som tilgjengelig med traktor og vinsj. Lauvskogen i området vil i hovedsak kunne nyttes som ved til brensel. Landbruk har ut fra dette ingen merknader til tiltaket.

Reindrift

Søker har gjort en vurdering av konsekvensene av tiltaket i forhold til reindriftnæringen og konkludert med liten negativ konsekvens. Fylkesmannen er enig i denne vurderingen.

Som tiltakshaver skriver i konsesjonssøknaden så danner Straumsbotnelva/Botnelva deler av grensen mellom de to reinbeitedistriktene Nord-Senja og Sør-Senja. Selv om Nord-Senja er tildelt vinterbeiteområder i Indre-Troms, så er i praksis begge reinbeitedistriktene på Senja helårsdistrikt. Dette vil si at deres reinflokker er på Senja året rundt, og dermed vil også inndeling i sesongbeiter være mindre strikt enn hos distrikt som har egne adskilte vinterdistrikt, sommerdistrikt osv. Således vil man stort sett over hele Senja kunne oppleve rein til alle årstider.

Området som vil bli berørt av omsøkte tiltak ligger mellom fylkesvei 86 og selve elva, på Nord-Senjas side av grensen. Distriktsgrensen mellom de to reinbeitedistriktene består ikke av fysiske hinder, så det forekommer at rein tilhørende det ene distriktet vandrer over til nabodistriktets arealer. I slike tilfeller er det nødvendig å drive/flytte dyrene over på rett sida av Senja. På grunn av topografien er ikke det aktuelle området en naturlig plass for slik aktivitet. Dette området er forholdsvis bratt og skiller seg ikke ut som særs viktig beiteområde for Nord-Senja. De permanente installasjonene vil naturlig nok ligge i umiddelbar nærhet til elva og de eksisterende hyttene i området. Under anleggsperioden kan det hende reinsdyrene tilhørende både Nord- og Sør-Senja vil sky et større område rundt Straumsbotn. For hele Senja sett under ett har man tilgang på gode sommerbeiter. At reinen vil sky området rundt Straumsbotn en barmarksesong vil etter Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering ikke være ødeleggende for de to berørte reinbeitedistriktene og deres produksjon.

Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering er dermed at Straumsbotn kraftverk ikke vil få nevneverdige konsekvenser verken for Nord-Senja eller Sør-Senja reinbeitedistrikt og deres drift.

Øvre Tømmerelv kraftverk, Sørreisa kommune – Nordkraft Vind og Småkraft AS

Øvre Tømmerelv kraftverk vil utnytte et fall på 117 m fra inntaket på 253 moh ned til kraftstasjonen med utløp på 136 moh. Vannveien blir en 2 km lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 1810 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 5500 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 5,0 MW og gi en årlig produksjon på 11,1 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 2000 m lang strekning av Tømmerelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 75 l/s hele året. Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet til 360 og 59 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Natur- og miljøvern

Miljørapporten konkluderer med at konsekvensene for biologisk mangfold og for andre

miljøtema er fra ubetydelig til liten negativ. Tiltaket vurderes å ha liten negativ konsekvens for landskap og INON.

I følge en gammel registrering av naturverdier i fylket fra 1974 skal det være geologiske verdier knyttet til Rabbåsdalen på grunn av kvartærgeologiske avsetninger. I rapporten Kvartærgeologiske verneverdige områder i Troms er det ikke avgrenset eller verdisatt noe område i Rabbåsdalen.

I rapporten Kartlegging av biologisk mangfold, Lenvik, Sørreisa, Tranøy, Torsken og Berg kommuner, fra 2007, er det ikke avgrenset verdifulle naturtyper innenfor influensområdet. De som ligger nærmest er lokaliteten Kjeltinden på vestsiden av dalen sør for inntaket med naturtype kalkrike områder i fjellet med verdi B-viktig, lokaliteten Hjertindtuva på østsiden av dalbotn med naturtype kalkrike områder i fjellet med verdi A-svært viktig, lokaliteten Veidfjellet på østsiden av dalen med naturtype kalkrike områder i fjellet med verdi A-svært viktig, lokaliteten Gjerdemyra øst for Lynghaug med naturtype rikmyr med verdi B-viktig. Det er avmerket trekkvei for elg som krysser Rabbåsdalen lenger inn i dalen, og som følger sørsida opp Langdalen der Tverrelva går i dalbunnen. På østsida av elva har området Reingjerdlia blitt kartlagt som lokalt viktig for elg, på vestsida av elva området Lapphaugen som lokalt viktig for rype.

Ved ny kartlegging av verdifulle naturtyper ble ikke Rabbåsdalen oppsøkt i følge Ecofact sin rapport 84 Kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa fra 2011. Den rike berggrunnen skulle tilsi at det var potensiale for krevende vegetasjon. I rapporten kommenterer de imidlertid generelt for Sørreisa kommune at: «på forhånd var det knyttet store forventninger til de betydelige arealene med kalkrike bergarter i Sørreisa. Befaringer viste imidlertid at basevirkningen i mesteparten av de kalkrike områdene var lav», og: «det ble derfor registrert overraskende få verdifulle naturtypelokaliteter knyttet til baserik grunn». I følge den miljøfaglige rapporten til søknaden har de ikke registrert verdifulle eller truede naturtyper i influensområdet. Det er ikke registrert rødlistearter av karplanter, moser og lav i influensområdet, og potensialet for nye funn er vurdert som lavt. Vi kjenner heller ikke til at det er registrert spesielt verdifulle naturtyper eller arter i tiltaksområdet.

Fossefall ble ikke registrert ved miljøfaglig vurdering, men den antas å forekomme. Ved utbygging vil vannføring være i minste laget for fossefall. Det kan kompenseres ved å øke minstevannføring.

I områdene rundt Rabbåsdalen er det gjort flere registreringer av jerv (EN) og gaupe (VU). I forvaltningsplanen for rovvilt i region 8 (Troms og Finnmark) er tiltaket innenfor et såkalt B-område, det vil si et område der beitedyr er prioritert, og det skal ikke være faste bestander av rovvilt.

I følge lakseregisteret går lakseførende strekning opp Tømmerelvvassdraget til et vandringshinder omtrent i høyde med Åsmoen.

I miljørapporten antas det at utøvelsen av friluftsliv i tiltaksområdet er begrenset i og med at vassdraget sannsynligvis er fisketomt og bare grunneierne driver jakt i området. I Troms fylkeskommune sin oversikt over kommunens verdisetting av friluftsområder i Troms fra 2013, ligger tiltaket innenfor et avgrenset friluftsområde kalt Rabbåsen-Hjertind. Verdisettingen for området er A-svært viktig friluftsområde. Området er beskrevet som «et

populært friluftsområde som brukes til turgåing, bærplukking, jakt og fiske. Topptur på Hjerttind er et naturlig mål for toppturentusiaster fra hele fylket, og utsikten fra toppen er fantastisk i alle retninger. Fjellet er grensetopp for fire kommuner. Landskapet i området rundt Hjerttind og Rabbåsen er inngrepsfritt og dominert av høye fjell med skarpe tinder og bratte fjellsider. Området er en viktig del av Hjerttind reinbeitedistrikt. I området vokser også Sørreisa sin spesielle art (jf. postkortaksjonen)-jøkeltarr». Fra bommen der skogsbilveien starter er det merket turstier til Matfjellet og til Hjerttind, og det er satt opp veiviserskilt. Begge er mye brukte turmål for folk i Sørreisa. Turstien til Hjerttind tar av fra skogsbilveien et stykke innover dalen. Adkomst videre inn Rabbåsdalen går på skogsbilveien, den slutter like ovenfor den planlagte inntaksdammen. Tiltaket vil nok være lite synlig fra fjellområdene. For de som går inn dalen er imidlertid fossene i Tverrelva og Møssmørelva under den markerte Møssmørtinden tydelige og flotte element som høyner opplevelsen av landskapet. Enden av veien er et naturlig stoppested, og det er rester etter bål der. Fra veienden er det naturlig å gå ned mot elva for å se på vassdraget der Tverrelva går sammen med Øvre Tømmerelva. Det vil si der inntaksdammen nå er planlagt. Vi synes det er positivt også for landskapet at inntaket er flyttet lenger nedstrøms i forhold til opprinnelig forslag. I følge søknaden vil aktuelle alternativer med inntak enda lengre ned medføre betydelige terrenginngrep over mange hundre meter i skråningen på østsiden av Tømmerelva, og at dette alternativet derfor ikke er vurdert nærmere. Grunnlaget for denne vurderingen mener vi burde komme tydeligere fram, da det kan være et alternativ både med hensyn til reindrift og landskap. I så fall kunne en unngått å måtte gjerde inn inntaksdammen, noe som også vil trekke landskapsopplevelsen ned. Alternativ bør en se på andre tekniske løsninger ved inntaket for eksempel om det er mulig å senke høyden på inntaksdammen og med en inntakskonstruksjon tilpasset lavere vannstand i dammen, slik at en unngår inngjerding ved elva. Turen inn dalen gir en fin opplevelse i et avgrenset landskapsrom med utsikt til markante fjell, og lyden av elva følger deg gjennom hele dalen. Elva er stort sett ikke synlig fra veien, og da rørgata i hovedsak vil bli lagt langs eksisterende vei, er vi enig i at tiltaket her ikke vil påvirke synsopplevelsen av landskapet. Vannføringen vil imidlertid bli redusert store deler av året. Selv om ikke elva sees, høres den godt. Lyden av elva vil etter utbygging i stor grad forsvinne, og på den måten redusere opplevelsen. Den miljøfaglige rapporten vurderer at planlagt utbygget streknings verdi for landskapsbildet er liten. Vi er ikke helt enig i det med grunnlag i verdien området har for friluftsliv, opplevelsen av landskapet ved inntaksområdet, og lyden av elva som er knyttet til opplevelsen av landskapet. For brukere av turområdet er det i tillegg viktig at adkomsten og mulighet for parkering ikke blir redusert verken under anleggsarbeidet eller i driftsfasen.

En gjennomføring av tiltaket vil føre til bortfall av 0,01 km² villmarkspregete områder og 0,25 km² av INON sone 1. INON sone 2 vil øke med 0,09 km². Konsekvensen av reduksjonen vurderer vi som svært begrenset.

Øvre Tømmerelva tilhører vannforekomsten 193-9-R Tømmerelva øvre med sidebekker i Vannregion Troms, vannområde Senja. Økologisk tilstand på vannforekomsten per i dag er satt til god, og risikovurdering er satt til ingen risiko. Utbygging vil medføre risiko for ikke å nå miljømål etter vannforskriften, og det er viktig ved en utbygging å iverksette avbøtende tiltak slik at miljømål blir nådd. Et avbøtende tiltak er nivå på minstevannføring.

Planlagt minstevannføring er alminnelig lavvannsføring. Vi mener minstevannføring bør øke, dvs til 5-persentilene som er beregnet til å være 360 l/s sommer og 59 l/s vinter.

I følge søknaden har man på nåværende tidspunkt ikke mulighet til å si med sikkerhet hvilken løsning som velges mht tilknytning til nett. Det kan det se ut som tilkobling på 22 kV-linje Sørreisa-Bardufoss er den mest aktuelle løsningen ved at det fra Øvre Tømmerelv kraftverk legges kabel til 22 kV-linje Sørreisa-Bardufoss, ca. 7,6 km. I området Rabbåsen og nordover mot Finnset er det kartlagt flere lokaliteter med verdifulle naturtyper. Vi tar forbehold om å komme tilbake med en uttalelse til traseen for tilkobling når løsning med tilknytning til nett er avklart.

Landbruk

Dette er et viktig skogområde med godt utbygd infrastruktur for skogbruk. Rørgata er planlagt å følge langs skogsbilveg inn i området. Skogsbilvegen er bygd som vegklasse 4 på midten av 70-tallet. Det ligger godt til rette for framtidig skogsdrift da infrastruktur er etablert inn i området. Etablering av rørgata må ikke være til hinder for at skogsmaskiner med lass kan krysse rørgata i forbindelse med framtidig skogsdrift (spesielt øst for rørgate). Det må eventuelt legges til rette for kryssing av rørgate i samråd med skogbruksansvarlig i kommunen. Barskogareal som midlertidig beslaglegges i driftsfase må tilplantes med barskog etter bruk.

I forhold til beite for småfe er det viktig at eventuelle sprengningsmasser blir dekket med jordmasser slik at tilsåing kan skje naturlig. Planlagt rørgate er lagt over flere arealer som er klassifisert som dyrkbar jord (skogsmark/myr). Vi viser til karttema «Dyrkbar jord» fra Norsk institutt for Skog og landskap for lokalisering av arealene. Etablering av rørgate må ikke være til hinder for eventuell framtidig bruk av arealene øst for skogsbilveg, dersom det skulle bli behov for oppdyrking av arealene til framtidig matproduksjon. Da rørgata er planlagt langs eksisterende skogsbilveg vil dette trolig ikke være særlig problematisk. Landbruk har ingen øvrige merknader til prosjektet.

Reindrift

Søker har gjort en vurdering av konsekvensene av omsøkte tiltake i forhold til reindriftnæringen og konkludert med middels negativ omfang i utgangspunktet, men at denne kan bli betydelig lavere med dialog og tilpasning. Fylkesmannen er enig i denne vurderingen.

Hele rørgaten skisseres gravd ned og store deler av rørgaten skal bli lagt langs eksisterende skogsbilvei. I tillegg vil det være nødvendig med rundt 800 meter med ny vei, da fram til inntaket og kraftstasjonen. Med tanke på kraftstasjonen planlegges denne lokalisert mellom eksisterende vei og Tømmerelva, med eksisterende bebyggelse i nærheten. Etter Fylkesmannens vurdering vil hverken rørgatraseen, nybygging av vei eller kraftstasjonen ha noen negativ effekt på reindriftnæringens bruk av området.

Inntaksdammen er skissert plassert ved kote 253. Plasseringen av denne er ifølge konsesjonssøknaden flyttet litt nedstrøms i vassdraget for ikke å komme i konflikt med flyttvei for rein. Ut ifra kart, tilgjengelige bilder og informasjon, er det vanskelig å anslå hvor langt oppover elva et eventuelt vannspeil vil kunne strekke seg. Fra kote 260 og oppover langs Tømmerelva flater det omkringliggende terrenget seg noe ut, og forholdene for å flytte med rein over elva er til stede. Etter Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering

vil et vannspeil nedenfor kote 260 ikke endre situasjonen merkbart for flyttingen av rein forbi området. Søknaden nevner alternativer med et inntak enda lenger ned, men at dette ikke er vurdert nærmere da det ville medført betydelige terrenginngrep. Et slikt alternativ ville ha plassert inntaksdammen lenger vekk fra flyttveien. Grunnlaget for ikke å vurdere dette alternativet mener vi dermed burde komme tydeligere fram da dette hadde vært et bedre alternativ i forhold til reindrift.

Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering er at dette vil være et tiltak som under driftsfasen vil kunne ha liten negativ konsekvens for reindriften og bruken av området.

I forvaltningen av reindrift må man se helhetlig på områder, og denne konsesjonssøknaden må sees i sammenheng med, blant annet, konsesjonssøknadene for Bjørgelva kraftverk og Middagselva kraftverk, begge i Sørreisa kommune. Alle tre konsesjonssøknadene er innenfor Hjerttind reinbeitedistrikt. Videre er alle lokalisert inntil eller innenfor områder definert som vårbeite. Området der Øvre Tømmerelv er lokalisert er videre definert som høstbeite, høstvinterbeite og vinterbeite. Rabbåsdalen sørover og høyfjellet rundt er definert som kalvingsland og sommerbeite. Dette vil si at det kan være rein på beite i dette området gjennom hele året. Hjerttind reinbeitedistrikt er da også et helårsdistrikt.

På vinterbeite går reinsdyrene næringsmessig i energiunderskudd, og tærer på opplagsnæring fra sommeren for å klare seg gjennom vinteren. All økning i forstyrrelser på vinterbeite som vil føre til en unødvendig økning i aktivitetsnivået til dyrene vil dermed være meget negativt. Videre vil det også være viktig ikke å ha et høyt nivå av forstyrrelser når dyrene kommer på vårbeite, da dyrene etter å ha vært på sparebluss gjennom hele vinteren, er meget var for forstyrrelser og trenger beitero. Simlene er i tillegg kalvetunge. Dermed er en økt forstyrrelses-rate på vår- og vinterbeite noe som vil kunne forringe reindriften produksjon og påfølgende økonomi.

I småkraftverksaker vil anleggsfasen være et forstyrrende element for reindriftnæringen. Anleggsarbeid vil kunne spenne seg over mange måneder, og vil dermed føre til at det omkringliggende arealet rundt anleggsområdene i liten grad vil bli brukt som beite mens arbeidet pågår. Ved gjennomføring av disse tre tiltakene vil Hjerttind reinbeitedistrikt i verste fall bli utsatt for forstyrrelser i tilknytning til vårbeiteareal på tre ulike lokaliteter under en og samme barmarksesong. Sumeffektene vil da, i verste fall, kunne bli så stor at det vil få alvorlige konsekvenser for økonomien og drifta til distriktet.

Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering er at dette kraftverket, sett frittstående, med god dialog med reinbeitedistriktet kan gjennomføres med få negative konsekvenser for reindriften i området.

Sett i sammenheng med de to andre konsesjonssøknadene innenfor berørte reinbeitedistrikt, så må man ved en eventuell godkjenning av to eller alle tre konsesjonssøknadene samkjøre anleggsfasene slik at de ikke foregår under samme barmarksesong. Videre vil det være viktig å utsette oppstarten av anleggsarbeidet til etter at kalvings- og parringsperioden er over for sesongen. Anleggsarbeidet bør videre tilpasses til reinbeitedistriktets flytting forbi området. Dette for å minimere de negative konsekvensene av en anleggsperiode for reindriften.

Bjørgelva kraftverk, Sørreisa kommune – Tinfos AS

Bjørgelva kraftverk vil utnytte et fall på 232 m fra inntaket 240 moh. ned til kraftstasjonen med utløp 8 moh. Vannveien blir en 1800 m lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 606 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1230 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,54 MW og gi en årlig produksjon på 7,8 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 2000 m lang strekning av Bjørgelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 70 l/s hele året. Til sammenlikning er 5-persentilene beregnet til 110 og 20 l/s for henholdsvis sommer og vinter.

Natur- og miljøvern

Miljørapporten konkluderer med at samlet konsekvens for biologisk mangfold og verneinteresser er middels til liten negativ.

I følge en gammel registrering av naturverdier i fylket fra 1974 er et område kalt Bjørga avgrenset med verneverdier zoologi, rikt fugleliv, og landskap som utsiktsområde. I resultatrapporten for Sørreisa kommune etter prosjektet Kartlegging av biologisk mangfold, Lenvik, Sørreisa, Tranøy, Torsken og Berg kommuner, fra 2007, kommenteres det under beskrivelsen av lokalitet Bjørgekollia at den må undersøkes nærmere i felt før området eventuelt oppgraderes. Ved ny kartlegging av verdifulle naturtyper ble i følge Ecofact rapport 84 Kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa fra 2011, lokaliteten Bjørgekollia ikke besøkt. I den miljøfaglige rapporten til søknaden vurderes lokaliteten med naturtype bekkekløft og bergvegg til verdi B-viktig. Vi merker oss begrunnelsen om at verdien under tvil er satt til viktig med bakgrunn i potensialet for funn av sjeldne arter. Lokaliteten har potensiale for funn av flere rødlistearter av karplanter, potensialet for funn av flere sjeldne moser og lav vurderes som lavt, mens det er et visst potensiale for sjeldne lav tilknyttet rikbarkstrær. Liten andel eldre skog, fravær av fossesprøytoner og bergvegger begrenser imidlertid potensialet for funn av sjeldne mose- og lavarter. Avgrenset bekkekløft vil bli direkte berørt av tiltaket og indirekte berørt av redusert vannføring. Rørgata vil gro igjen og minstevannføring vil sikre opprettholdelsen av en viss fuktighet i registrerte bekkekløft. Vi mener likevel at minstevannføring bør økes i forhold til det som er foreslått for å kunne i vareta dette.

Bergirisk (NT) som hekker i berg- og klipperikt terreng er dokumentert hekkende. Ved Bjørgekollen var det markert et hekke-/yngleområde for fjellvåk (NT). Etter ny rødliste fra 2010 er ikke fjellvåk rødlistet. Vi kjenner ikke til andre verdifulle naturtyper eller rødlistearter ut over det som kommer fram i den miljøfaglige rapporten.

I artsdatabanken er det markert område for gaupe (VU) i øvre del av elva. I forvaltningsplanen for rovvilt i region 8 (Troms og Finnmark) er tiltaket innenfor et såkalt B-område, det vil si et område der beitedyr er prioritert, og det skal ikke være faste bestander av rovvilt.

Planlagte tiltak vil ikke berøre INON-områder.

Terrengets utforming og skjermende skog bidrar til å hindre innsyn til elva i nær hele tiltaksområdet, og inntaksdam og kraftstasjon vil også bli liggende skjernet. Et markert fossefall går helt inntil skogsbilvei og den som går der får nærkontakt med fossen. Deler av rørraseen vil kunne sees fra eksisterende skogsbilvei. Vi kjenner ikke til at området er mye

brukt som friluftsområde. Inntrykket er at det er mest lokale brukere som benytter seg av området slik som det framgår av søknaden. Området er allerede påvirket av flere menneskelige inngrep og bruk, og vi vurderer at tiltaket ikke vil få større konsekvenser for friluftsliv eller opplevelse av landskapet.

Bjørgelva tilhører vannforekomsten 193-79-R Elver til Solbergfjorden. Utbygging vil medføre risiko for ikke nå miljømål etter vannforskriften, og det er viktig ved en utbygging å iverksette avbøtende tiltak slik at miljømål blir nådd. Et avbøtende tiltak er nivå på minstevannføring.

Planlagt minstevannføring er alminnelig lavvannsføring. Vi mener minstevannføring bør økes til 5-persentilene som er beregnet til å være 110 l/s sommer og 20 l/s vinter, spesielt av hensyn til verdifull naturtype bekkekløft og bergvegg.

I følge søknaden vil vannspeilet i inntaksdammen ved en normal driftsvannføring strekke seg ca. 60 meter bakover. Risikoen ved en unormal driftsvannføring kan vi ikke se er vurdert, og det bør gjøres ved videre planlegging av tiltaket. Oppstrøms inntaksdam krysses elva av adkomstvei som bla. går til noen hytter, og influensområdet berører et våtmarksområde. Vi forutsetter at vannivået i inntaksbasseng ikke vil berøre vei eller våtmarksområder på oversida av vei med økt vannstand. Av hensyn til våtmarkstilknyttede arter bør anleggsarbeid skje utenfor hekke- og yngletid.

Rørgata må krysse tilførselsbekker på i alle fall et par steder. Vi forutsetter at krysningspunkt utformes slik at bekker fortsatt holdes åpne og bidrar til å sikre restvannføring.

Landbruk

Dette er et viktig skogområde med godt utbygd infrastruktur for skogbruk. Det var ei større skogsdrift i området for ca 7 år siden. Skogsbilvegen, som går inn til ca kote 100, er bygd med tilskott til skogsvegbygging. Over kote 100 er det traktorveger. Ved kote 175 krysser planlagt rørgate traktorveg bygd med tilskott i 2008. Etablering av rørgata må ikke være til hinder for at skogsmaskiner med lass kan krysse rørgata i forbindelse med framtidig skogsdrift. Det må eventuelt legges til rette for kryssing i samråd med skogbruksansvarlig i kommunen. Barskogareal som midlertidig beslaglegges i driftsfase må tilplantes med barskog etter bruk.

I forhold til beite for småfe er det viktig at eventuelle sprengningsmasser blir dekket med jordmasser slik at tilsåing kan skje naturlig. I følge kartet er rørgata planlagt bygd over dyrka areal. På dyrka areal må rørgata legges så dypt (minimum 1 -1,5 meters overdekning) at rørgata ikke er til hinder dersom jordbruksarealet må tas i bruk til framtidig matproduksjon. Mekanisk bearbeiding som pøying av arealet må kunne utføres. Rørgata bør helst legges i kanten av jordbruksarealet i nedre del i terrenget.

Reindrift

Søker har gjort en vurdering av konsekvensene av omsøkte tiltak i forhold til reindriftsnæringen og konkludert med liten negativ omfang. Fylkesmannen er enig i denne vurderingen. Søker har i tillegg gjort en vurdering av den samlede belastningen for reindriften av denne og andre omsøkte småkraftverk i området, og konkludert med at den

samlede belastningen er lav. Selv om Fylkesmannen til dels er uenig i denne konklusjonen vil vi berømme søker for dette, da det i forvaltningen av reindrift er viktig å se helhetlig på områder.

Hele rørgaten skisseres gravd ned og etter endt arbeid skal rørraseen arronderes og tilrettelegges for naturlig gjenvekst. Deler av rørgaten vil videre bli liggende inntil en eksisterende skogsbilvei. Etter Fylkesmannens vurdering vil rørraseen dermed ikke fungere som stengsel for rein i driftsfasen og med revegetering vil rørgata ikke ha noen negativ effekt på reindriftsnæringens bruk av området.

Som tidligere nevnt er det allerede eksisterende vei fram til området hvor inntaksdammen tenkes plassert. Videre skisseres en midlertidig anleggsvei fra kote 100 og opp til inntaket langs samme trase som rørgaten. Fylkesmannen anser ikke at dette er noe som vil medføre økt utfart/ferdsel i området. Inntaksdammen er skissert plassert i nærheten av den eksisterende skogsbilveien og en fritidsbolig. I følge søknaden vil vannspeilet strekke seg ca. 60 meter bakover, som da vil være i retning skogsbilveien. Med tanke på kraftstasjonen planlegges denne lokalisert ca. 100 meter fra hovedveien, mellom eksisterende bebyggelse og Bjørgelva. Det er Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering at lokaliseringen av kraftstasjonen og inntaksdammen ikke vil ha noen praktisk innvirkning på reindriftens bruk av området.

I forvaltningen av reindrift må man se helhetlig på områder, og denne konsesjonssøknaden må sees i sammenheng med, blant annet, konsesjonssøknadene for Øvre Tømmerelv kraftverk og Middagselva kraftverk, begge i Sørreisa kommune. Alle tre konsesjonssøknadene er innenfor Hjertind reinbeitedistrikt. Videre er alle lokalisert inntil eller innenfor områder definert som vårbeite. Området der Bjørgelva er lokalisert er videre definert som høstvinterbeite og vinterbeite. Høyijellet sørover er definert som kaivingsland og sommerbeite. Dette vil si at det kan være rein på beite i dette området gjennom hele året.

På vinterbeite går reinsdyrene næringsmessig i energiunderskudd. Når dyrene kommer på vårbeite er det viktig å unngå et høyt nivå av forstyrrelser, da dyrene etter å ha vært på sparebluss gjennom hele vinteren, er meget var for forstyrrelser og trenger beitero. Simlene er i tillegg kalvetunge. Dermed er en økt forstyrrelses-rate på vårbeite noe som vil kunne forringe reindriftens produksjon og påfølgende økonomi.

I småkraftverksaker vil anleggsfasen være et forstyrrende element for reindriftsnæringen. Anleggsarbeid vil spenne over mange måneder, og vil dermed føre til at det omkringliggende arealet i liten grad vil bli brukt som beite mens arbeidet pågår. Ved gjennomføring av disse tre tiltakene vil Hjertind reinbeitedistrikt i verste fall bli utsatt for forstyrrelser i tilknytning til vårbeiteareal på tre ulike lokaliteter under en og samme barmarksesong. Sumeffektene vil da, i verste fall, kunne bli så stor at det vil få alvorlige konsekvenser for produksjonen og drifta til distriktet.

Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering er at dette kraftverket, sett frittstående, med god dialog med reinbeitedistriktet kan gjennomføres med få negative konsekvenser for reindriften i området.

Sett i sammenheng med de to andre konsesjonssøknadene innenfor berørte reinbeitedistrikt, så må man ved en eventuell godkjennelse av to eller alle tre konsesjonssøknadene samkjøre

anleggsfasene slik at de ikke foregår under samme barmarksesong. Videre vil det være viktig å utsette en eventuell anleggsfase til etter at kalvings- og parringsperioden er over. Dette for å minimere de negative konsekvensene for reindriften.

Middagselva kraftverk, Sørreisa kommune – Blåfall AS

Middagselva kraftverk vil utnytte et fall på 145 m fra inntaket 200 moh. ned til kraftstasjonen med utløp 45 moh. Vannveien blir en 1720 m lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 920 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 2300 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,6 MW og gi en årlig produksjon på 5,6 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1700 m lang strekning av Middagselva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 225 l/s om sommeren og 37 l/s om vinteren. Dette er på nivå med de beregnede 5-persentilene for sommer og vinter.

Natur- og miljøvern

Miljørapporten konkluderer med at tiltaket får liten til middels konsekvens for landskap og brukerinteresser, ellers ubetydelig til liten negativ konsekvens.

I resultatrapporten for Sørreisa kommune etter prosjektet Kartlegging av biologisk mangfold, Lenvik, Sørreisa, Tranøy, Torsken og Berg kommuner, fra 2007, er det markert en trekkvei for elg som krysser Skardalen nord for bebyggelsen på Skjelhaugen. Av den miljøfaglige rapporten går det fram at det er registrert to verdifulle naturtyper, bekkekløft- bergvegg og gammel løvskog, men det ble ikke påvist spesielle arter, og potensialet for funn av rødlistearter av karplanter, moser og lav er vurdert som lite. Verdien er satt både ut fra at det er funnet kalkkrevende arter, bergveggene har en middels artsrik kryptogamflora og ut fra størrelsen på kløfta. Det er ikke registrert fosseberg og fosse-eng som er en rødlistet naturtype. Denne bekkekløften er ikke kartlagt ved Naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Buskerud, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms 2008-2010, se BioFokus-rapport 2011-2, og vi har heller ingen andre data på den enn det som kommer fram i den miljøfaglige rapporten. De nærmeste bekkekløftene som er undersøkt ved kartleggingen av bekkekløfter er ved Finnset ved innerenden av Reisvatnet i Sørreisa. Vi vurderer ikke bekkekløften i Skardalen blant de mest verdifulle i fylket, men minstevannføring er et viktig tiltak for å redusere de negative konsekvensene i forhold til fuktighetskrevende plantearter og kryptogamer i bekkekløfta. I tillegg vil det være positivt for fossefall og sannsynlig forekomst av strandsnipe. For fossefall syns vi det er et positivt tiltak som er foreslått i den miljøfaglige rapporten med å sette opp rugekasser i fossefall som får fraført vann. Se også NOF rapport 3-2007 Små kraftverk og fossefall.

Middagselva brukes allerede som drikkevannskilde for Skøelv med uttak via en 6'' rørledning. Uttaket har lite å si for nedstrøms vannføring. Av den miljøfaglige rapporten går det imidlertid fram at den også skal bli reservedrikkevannskilde for Sørreisa. Vi legger til grunn at minstevannføring kjøres uavhengig av om vannuttaket er til drikkevann eller til kraftverket. Sørvest og vest for inntaksområdet er det registrert en intermediær fastmattemyr som regnes som nær truet. Vi forutsetter at rørgata legges utenom myra og at rørgata i størst mulig grad legges parallelt med eksisterende skogsbilvei. Der rørgata krysser tilførselsbekker må også arbeidet gjøres på en slik måte at den ikke hindrer vanntilførselen. Revegetering av berørt areal bør skje naturlig ut fra stedeget materiale og ikke ved tilsåing med fremmede frø.

Torv kan tas bort og lagres i anleggstiden for så å legges tilbake etter ferdigstillelse. Vi kjenner ikke til andre verdifulle naturtyper eller rødlistearter ut over det som kommer fram i den miljøfaglige rapporten.

Ut fra den miljøfaglige rapporten er det tenkt å heve vannstanden med 1,5-2 meter, men i følge søknaden vil vannstanden opprettholdes på dagens nivå. Vi har derfor ikke gjort noen vurdering av evt. konsekvenser av heving av vannstand.

I områdene rundt Skardalen er det registrert jerv (EN) og gaupe (VU). I forvaltningsplanen for rovvilt i region 8 (Troms og Finnmark) er tiltaket innenfor et såkalt B-område, det vil si et område der beitedyr er prioritert, og det skal ikke være faste bestander av rovvilt.

I følge lakseregistrert er bestandstilstanden for laks i Skøelvvassdraget svært dårlig og for sjørret hensynskrevende. En avgjørende faktor oppgis å være rømt oppdrettslaks og andre forhold. I følge Vann-nett er økologisk tilstand til vannforekomst 193-17-R Middagselva svært god. Risikovurdering er satt til ingen risiko. Registrerte påvirkninger, dvs fysisk inngrep for drikkevannsforsyning, er vurdert til å ha uvesentlig grad av påvirkning. Det er i forbindelse med kraftverkssøknaden gjort en tilleggsundersøkelse på fisk. Ved undersøkelsen ble det påvist laks langs en strekning av Middagselva på 240 meter fra utløpsområdet til en foss som trolig utgjør et vandringshinder i enkelte år. Videre ble det konkludert med at det er relativt gode gyte- og oppvekstområder for anadrom fisk langs strekningen, og at resultatene indikerer at elva årlig benyttes til reproduksjon. Tatt i betraktning at bestandstilstanden for laks i Skøelvvassdraget er svært dårlig, mener vi det er meget viktig å ta vare på de gyteområdene som er tilgjengelige. Som det også står i den miljøfaglige rapporten vil alle tiltak om fører til dårligere forhold være negative for et vassdrag med dårlige bestander. Av den grunn mener vi kraftstasjonen må plasseres lenger oppstrøms enn omsøkt, dvs nedstrøms fossen som trolig er et vandringshinder. Da likevel slik at det ikke kommer i konflikt med lokaliteten med registrert verdifull naturtype gammel løvskog. Nedstrøms fossen har elva etter det vi ser lite fall, så en flytting av kraftstasjonen skulle ikke få nevneverdig utslag for kraftproduksjonen. Av hensyn til anadrom fisk mener vi minstevannføring bør differensieres slik at vannføring økes i forhold til 5-persentilnivået om sommeren i perioden 1.7-1.9.

I Troms fylkeskommune sin oversikt over kommunens verdisetting av friluftsområder i Troms fra 2013, berører ikke tiltaket avgrensede friluftsområder direkte, men på begge sider av Skardalen er det avgrenset et friluftsområde Skardalen-Middagsfjellet som er verdisatt til B-viktig. Vårt inntrykk er at tiltaksområdet blir mest brukt til tradisjonelt friluftsliv lokalt og i fra nærliggende sentrum. På østsida av Skardalen ved Skjelhaugen ligger imidlertid den restaurerte samiske boplassen og kultursenteret Gamtofta, med flere bygninger og kultursti innover Skardalen og videre tursti over Middagsfjellet. Til Gamtofta kommer publikum og skoleklasser til arrangementer, omvisning, tur og overnatting, og stedet er skiltet som severdighet fra hoveveien. Skogsbilveien på vestsida av dalen er forlenget og går forbi myrene som ligger på høyde med Skogstad, se under temaet landbruk. Gamtofta ligger åpent og fritt, det er god utsikt tvers over dalen, og skogsbilveien er godt synlig fra Gamtofta og fra veien innover dalen der kulturstien går. Traseen til rørgata bør på den innerste delen følge den nye skogsbilveien i størst mulig grad for å minske påvirkning på natur og landskap, noe som bør avklares i detaljplanleggingen. Det bør videre gjøres en nærmere vurdering av hvordan tiltaket vil påvirke bruken av Gamtofta, særlig anleggsarbeid med støy i forhold til arrangementer og bruk av anlegg og stier knyttet til det. Også tidspunkt i forhold til annen

bruk som elgjakt må avklares. På skogsbilveien på vestsida bør det legges til rette for at den fortsatt kan brukes under anleggsarbeid, av turgåere og andre brukere, bla. de som bruker området til hesteridning. Omlag 100 meter på nedsiden av brua ved Lyshaugen beskrives et vandringshinder for fisk, «Badehølen». Det tyder på at den er brukt til bading sommeren, men det er ikke vurdert eller kommentert om endring i vannstand vil få konsekvenser for slik bruk. Selve elvestrengen er mest synlig fra brua som krysser elva ved Lyshaugen, og opplevelsen av elva vil bli redusert der. Minstevannføring er et avbøtende tiltak. Elvestrengen for øvrig er for det meste skjult i terrenget, og vi vurderer at redusert vannstand ikke vil påvirke opplevelsen av landskapet annet enn det vi har nevnt og for de som går ned til elva. Landskapet oppleves ellers ikke som urørt da det er et landskap med flere menneskelige påvirkninger allerede, men en tur innover dalen gir likevel et fint naturinntrykk med dalen og de markerte fjellene.

Planlagte tiltak vil ikke berøre INON-områder.

Vi vurderer at det er et viktig avbøtende tiltak her at minstevannføring differensieres slik at vannføring økes i forhold til 5-persentilnivået om sommeren i perioden 1.7-1.9, men kan være tilsvarende 5-persentilen i vinterhalvåret på 37 l/s.

Landbruk

Dette er et viktig skogområde med godt utbygd infrastruktur for skogbruk. I 2013 ble det ombygd og ferdigstilt 1500 meter skogsbilveg vegklasse 4 for tilrettelegging for skogsdrift i området. Snuplass for skogsbilvegen er sør for inntaksdammen til kraftverket. Ombygginga ble begynt planlagt allerede i 2005. Det er satt betinga hogstkvantum i forbindelse med statstilskott til veganlegget. Det ligger godt til rette for større skogsdrifter i området. Rørgata er planlagt å krysse skogsbilvegen på i alle fall 2 steder. Unødvendige kryssinger av skogsbilvegen bør unngås.

Etablering av rørgata må ikke være til hinder for at skogsmaskiner med lass kan krysse rørgata i forbindelse med framtidig skogsdrift, spesielt vest for rørgate. Det må eventuelt legges til rette for kryssingspunkter i samråd med skogbruksansvarlig i kommunen. Barskogareal som midlertidig beslaglegges i driftsfase må tilplantes med barskog etter bruk.

I forhold til beite for småfe er det viktig at eventuelle sprengningsmasser blir dekket med jordmasser slik at tilsåing kan skje naturlig.

Planlagt rørgate er lagt over flere arealer som er klassifisert som dyrkbar jord (skogsmark/myr). Vi viser til karttema «Dyrkbar jord» fra Norsk institutt for Skog og landskap for lokalisering av arealene. Rørgate må legges så dypt (minimum 1 – 1,5 meters overdekning) at det ikke er til hinder for eventuell framtidig bruk av arealene dersom det skulle bli behov for oppdyrking av arealene til matproduksjon.

Planlagt rørgate og adkomstveg til kraftstasjon går over tidligere brukte jordbruksarealer klassifisert som innmarksbeite og fulldyrka areal. Adkomstveg må legges om til jordekant/skogkant i øst og nord, for at arronderingen til jordbruksarealet ikke skal bli ødelagt. Det er også ønskelig at rørgata legges om, slik den følger i kanten av jordbruksarealene. Ei rørgate midt gjennom jordbruksarealet kan ødelegge dreneringssystemet til arealet. Dette vil vanskeliggjøre framtidig bruk av arealet til jordbruksdrift. På jordbruksarealene må rørgata legges så dypt (minimum 1-1,5 meters overdekning) at rørgata ikke er til hinder dersom jordbruksarealet må tas i bruk til framtidig

matproduksjon. Mekanisk bearbeiding som pløying av arealet må kunne utføres.

Reindrift

Søker har gjort en vurdering av konsekvensene av tiltaket i forhold til reindriftsnæringen og konkludert med liten negativ konsekvens. Fylkesmannen er til dels enig i denne vurderingen.

Hele rørgaten skisseres gravd ned og etter endt arbeid skal rørtraseen tilrettelegges for gjenvekst. Det er allerede eksisterende vei fram til inntaksdammen, og selv om siste delen av denne må oppgraderes, anser ikke Fylkesmannen at dette er noe som vil medføre økt utfart/ferdsel i området. Til inntaksdammen er det skissert brukt en eksisterende dam der vannstanden opplyses å skulle opprettholdes på dagens nivå. Med tanke på kraftstasjonen planlegges denne lokalisert i samløpet mellom Middagselva og Skøelva omringet av jordbruksareal av ulik dyrkningsgrad. Etter Fylkesmannens vurdering vil ingen av de permanente installasjonene under driftsfasen ha store negative effekter på reindriftens bruk av området, være det seg trekk, flytt eller beiting.

I forvaltningen av reindrift må man se helhetlig på områder, og denne konsesjonssøknaden må sees i sammenheng med konsesjonssøknadene for Øvre Tømmerelv kraftverk og Bjørgelva kraftverk, begge i Sørreisa kommune. Alle tre konsesjonssøknadene er innenfor Hjertind reinbeitedistrikt. Videre er alle lokalisert inntil eller innenfor områder definert som vårbeite og høstvinterbeite. Området rundt Middagselva er videre definert som høstbeite, og noe øst for Middagselva er det områder definert som sommer- og vinterbeite. Dette vil si at det kan være rein på beite i dette området gjennom hele året.

På vinterbeite går reinsdyrene næringsmessig i energiunderskudd. Når dyrene kommer på vårbeite er det viktig å unngå et høyt nivå av forstyrrelser, da dyrene etter å ha vært på sparebluss gjennom hele vinteren, er meget var for forstyrrelser og trenger beitero. Simlene er i tillegg kalvetunge. Dermed er en økt forstyrrelses-rate på vårbeite noe som vil kunne forringe reindriftens produksjon og påfølgende økonomi.

I småkraftverksaker vil anleggsfasen være et forstyrrende element for reindriftsnæringen. Anleggsarbeid vil spenne seg over mange måneder, og vil dermed føre til at det omkringliggende arealet rundt anleggsområdene i liten grad vil bli brukt som beite mens arbeidet pågår. Ved gjennomføring av disse tre tiltakene vil Hjertind reinbeitedistrikt i verste fall bli utsatt for forstyrrelser i tilknytning til vårbeiteareal på tre ulike lokaliteter under en og samme barmarksesong. Sumeffektene vil da, i verste fall, kunne bli så store at det vil få alvorlige konsekvenser for produksjonen og drifta til distriktet.

Fylkesmannens reindriftsfaglige vurdering er at dette kraftverket, sett frittstående, med god dialog med reinbeitedistriktet kan gjennomføres uten de store negative konsekvensene for reindriften i området.

Sett i sammenheng med de to andre konsesjonssøknadene innenfor berørte reinbeitedistrikt, så må man ved en eventuell godkjenning av to eller alle tre konsesjonssøknadene samkjøre anleggsfasene slik at de ikke foregår under samme barmarksesong. Videre vil det være viktig å utsette anleggsfasen til etter kalvingsperioden. Dette for å minimere de negative konsekvensene for reindriften.

Djupelva kraftverk, Lenvik kommune – Småkraft AS

Djupelva kraftverk vil utnytte et fall på 235 m fra inntaket 240 moh. ned til kraftstasjonen med utløp 5 moh. Vannveien blir en 2100 m lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 560 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1120 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,0 MW og gi en årlig produksjon på 6,8 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 2300 m lang strekning av Djupelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 84 l/s om sommeren og 22 l/s om vinteren. Dette er på nivå med de beregnede 5-persentilene for sommer og vinter. Det er også søkt om tillatelse etter energiloven for bygging og drift av kraftverkene med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

Natur- og miljøvern

Miljørapporten konkluderer med at konsekvensene for biologisk mangfold får noe over middels negativ konsekvens.

I resultatrapporten etter kartlegging av biologisk mangfold i Lenvik kommune fra 2007, er det avgrenset en lokalitet Djupelva. Den er beskrevet slik: «NNØ eksponert bekkekløft på kalkrik berggrunn (marmor). Må undersøkes nærmere på artsinventar, men vil kunne huse spesielle arter med tanke på eksponering og berggrunn. Lite tilgjengelig med tanke på hogst». Naturtypeverdien er uprioritert.

I BioFokus-rapport 2011-2 Naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Buskerud, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms 2008-2010 er lokaliteten Djupelva verdivurdert. Lokaliteten har fått høyest vurdering, dvs tre stjerner og nasjonalt verdifull for verdiene urørthet og arrondering. Totalt har lokaliteten i den sammenhengen fått 2 poeng, dvs lokalt til regionalt verdifull. Av referansedata som ligger til grunn for rapporten går det fram at verdivurderingen bla. følger av mangel på krevende arter innen flere økologiske grupper, spesielt tilknyttet gammelskog, «området scorer lavt på gammelskogskriterier ettersom det bare er små areal i nord med naturskogspreg». De kommenterer også at den ganske stabile vannføringen i elva trolig har en viktig økologisk funksjon.

I Ecofact rapport 84 Kartlegging av verdifulle naturtyper i Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik og Sørreisa fra 2011 er det avgrenset to lokaliteter i Djupelva. Djupelva I som er en relativt liten bekkekløft med naturtype bergvegg og bergkløft, og som har fått verdivurdering C-lokalt viktig. Lokaliteten Djupelva II er en ganske stor bekkekløftlokalitet med naturtype bergvegg og bekkekløft. Lokaliteten har fått verdivurdering A-svært viktig, også med bakgrunn i lokalitetens potensiale for nye funn av sjeldne arter. Det ble funnet flere basekrevende arter, og to sjeldne skorpelav. Den ene en arktisk art, og den andre en enda mer sjelden art som ikke hadde vært funnet i Nord-Norge tidligere, men hadde tre funn i Sør-Norge.

I den miljøfaglige rapporten er det bla. brukt egne befaringsdata fra 2007, samt BioFokus sine registreringer fra 2009 som grunnlag for vurderingene. Egen befarings ble gjort i oktober, dvs seint i sesongen for karplanter. Det vurderes at det er et klart potensiale for nye funn av rødlistearter, spesielt moser. Det er funnet flere basekrevende og til dels mindre vanlige arter moser og karplanter langs Djupelva.

Etter det vi vet er det få kartlagte bekkekløfter i Troms, og spesielt i kystnære områder som dette. Etter BioFokus sine registreringer viser de til at generelt er kunnskapen om

bekkekløfter i fylket mangelfull. Totalt ble 26 bekkekløfter undersøkt i Troms fylke. Det er registrert én annen bekkekløft lenger nord på Lenvikhalvøya, Durnmåselva. Den har mindre areal og har fått laveste verdisetting. Det bemerkes at et generelt positivt trekk ved mange av kløftene i Troms er at vannføringen i utvalgte kløfter vanligvis er lite berørt av kraftreguleringer. Bekkekløfter med kalkrike bergvegger og rasmarker er en prioritert naturtype, og det er funnet et bra utvalg av basekrevende karplanter, moser og lav. Det er funnet en rødlistet art, rustdoggnål (NT) på gammel ved, og to sjeldne arter skorpelav. Den ene har kun et titalls funn i Nord-Norge, den andre er funnet for første gang i Nord-Norge. I Norsk rødliste for arter har den status NE, dvs. at den ikke er vurdert. I miljørapporten vurderes det at denne arten oppfyller kriteriene for å bli rødlistet på fastlands-Norge. At en art ikke er vurdert kan skyldes dårlig utredet taksonomi, svært dårlig kunnskapsgrunnlag eller mangel på tilgjengelig kompetanse. I Ecofact sin kartlegging har denne lokaliteten også fått høy verdi fordi det er en ganske stor lokalitet med potensiale for nye funn av sjeldne arter. En utbygging vil føre til betydelig reduksjon av vannføringen i Djupelva, og det vil påvirke de fuktkrevende systemene langs elva. Av den miljøfaglige rapporten går det også fram at minstevannføring ikke vil kunne gjøre at fossesprutsoner opprettholdes, og at mange normalt overrislede arealer vil gå tapt, og at det foreslåtte regimet tilsvarende 5-persentilen er et minimum. Vi vurderer at en utbygging av Djupelva vil bidra til å redusere total verdi for skogsbekkekløfter i regionen (baserike, kystnære områder i Midt-Troms).

Tiltaket vil føre til bortfall av INON-areal med 0,12 km² i sone 2. Ingen villmarkspregete områder vil bli berørt. Konsekvensen av reduksjonen vurderer vi som begrenset.

Djupelva tilhører Vannregion Troms, vannområde Senja. For vannforekomsten 193-80-R Gisundet øst Lenvik bekkefelt er den økologiske tilstanden per i dag vurdert som antatt god og risikovurdering til ingen risiko. Utbygging vil medføre risiko for ikke nå miljømål etter vannforskriften, og det er viktig ved en utbygging å iverksette avbøtende tiltak slik at miljømål blir nådd. Et avbøtende tiltak er nivå på minstevannføring

Planlagt minstevannføring er tilsvarende 5-persentilene, dvs 84 l/s om sommer og 22 l/s om vinteren.

Landbruk

Dette er et viktig skogområde med godt utbygd infrastruktur for skogbruk. Skogsvegene var ferdigstilt i 2003 og delfinansiert med statstilskott. Rørgata er stort sett planlagt på vestsiden av traktorvegen. Det er dermed få steder at rørgata må krysses i forbindelse med skogsdrift og dette vil trolig ikke være problematisk. Etablering av rørgata må ikke være til hinder for at skogsmaskiner med lass kan krysse rørgata i forbindelse med eventuell framtidig skogsdrift.

Planlagt rørgate går rett gjennom jordbruksarealer klassifisert som fulldyrka areal i AR5. Det er også ønskelig at rørgata legges om, slik den følger i vestkanten av jordbruksarealene. Ei rørgate midt gjennom jordbruksarealet kan ødelegge dreneringssystemet til arealet og hindre vanntransport til arealet. Dette vil vanskeliggjøre framtidig bruk av arealet til jordbruksdrift. På jordbruksarealene må rørgata legges så dypt (minimum 1 -1,5 meters overdekning) at rørgata ikke er til hinder for mekanisk bearbeiding, eksempelvis ploying av arealet.

I forhold til beite for småfe er det viktig at eventuelle sprengningsmasser blir dekket med

jordmasser slik at tilsåing kan skje naturlig.

Reindrift

Omsøkte småkraftverk er lokalisert til Lenvikhalvøya i Lenvik kommune. Lenvikhalvøya er innenfor det samiske reinbeiteområdet, herunder Troms reinbeiteområde, men er ikke med i inndelingen av reinbeitedistrikt, jf. Forskrift 1. juli 1963 nr.1 om reinbeitedistrikt Troms. Fylkesmannen i Troms har dermed ingen reindriftsfaglige merknader til denne konsesjonssøknaden.

Fylkesmannens konklusjon og oppsummering er gitt foran i brevet.

Med hilsen

Evy Jørgensen ef
miljøverndirektør

Knut M. Nergård
fagansvarlig

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Kopi av brev

Bekk og Strøm AS, Birkedalsveien 68, 4640 SØGNE
Nordkraft Vind og Småkraft AS, Postboks 55, 8501 NARVIK
Tinfos AS, O.H. Holtasgate 32, 3678 NOTODDEN
Blåfall AS, Postboks 6, 1324 LYSAKER
Småkraft AS, Postboks 7050, 5020 BERGEN
Berg kommune, 9385 SKALAND
Lenvik kommune, Postboks 602, 9306 FINNSNES
Sørreisa kommune, Storveien 20, 9310 SØRREISA
Troms fylkeskommune, Postboks 6600, 9296 TROMSØ
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM
FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Postboks 2284, 9269 TROMSØ
Hjerttind rbd v/ Helge Oskal, Nordsiveien 545, 9310 SØRREISA
Nord-Senja rbd v/ Per Mathis Skum, Bukkemoen, 9372 GIBOSTAD
Sør-Senja rbd v/ Anne Berit Påve Kristiansen, Postboks 5, 9370 SILSAND